

SƏRQ QAPISI

Doğma, canım-varlığım qadır
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qıblagahımdır.

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Sayı: 07 (19.921)

14 yanvar 2010-cu il, cümbə axşamı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabinetli

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 13-də Dövlət bayrağı meydanına gələrək, burada hayata keçirilən inşaat işlərinin gedişi ilə tanış olmuşdur.

Dövlətimiz başçısına Dövlət bayrağı meydanında görülən işlər barədə ətraflı məlumat verildi. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev 2007-ci il noyabrın 17-də Bakıda Dövlət bayrağı meydanının yaradılması barədə Sərəncam imzalamışdır. 2009-cu il noyabrın 17-də isə Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı Günüñün təsis edilməsi barədə Sərəncam imzalamışdır. Həmin Sərəncama əsasən hər il noyabrın 9-u respublikamızda Dövlət Bayrağı Günü kimi qeyd olunacaqdır.

Hər bir xalq özünün və ölkəsinin tarixini yazar. Hər bir xalq özünün və ölkəsinin tarixini yaşadır. Hər bir xalq özünün və ölkəsinin tarixini sabahlara, galəcəyə çatdırır. Zaman məfhumu tarix üçün şartdır. Çünkü günler, aylar, illər tarixin bir anıdır. Lakin elə aylar, illər de olur ki, onlar xalqın, milletin tarixində əbedi olaraq qalır və həmin xalqın, milletin keçmişini fəxrlə, qürurla galəcəyə apnar.

Otan il Azərbaycanın qədim diyan olan Naxçıvan, muxtar respublika statusunda rəsmi dövlət yaşıının 85 illiyini qeyd etdi. Azərbaycan dövlətliyinin tarixinin mühüm sahifəsini teşkil edən 85 il Naxçıvanın inkişafında müəyyən rol oynasa da, onun son 15 il əsl inkişaf və taraqqı illeri kimi səciyələndirilir.

Ümummilli lider Heydar Əliyev

Naxçıvan Muxtar Respublikasının 75 illik yubileyindəki çıxışında demişdir: "Mən buraya gələndə hər dəfə görürəm... Naxçıvanda nə var idi? Naxçıvan xanlarının tikidkləri binalardan başqa heç bir bina yox idi. Sonrakı illərdə az-çox tikildi. Ancaq məni düzgün başa düşün. Fərxdən ki, Azərbaycanın hər yerində olduğunu kimi, mən burada da öz əsərlərimi görürəm. Mənim əsərlərim şeir deyil, roman deyil, elmi kitab deyil, musiqi əsəri deyil. Mənim əsərim xalqım üçün qurdugum, yaratdıgım binalar, saraylar, yaşayış evləri, universitet və məktəb binalarıdır, yollardır, körpülərdir, su hövzələri, su kəmərləridir... Sonrakı illərdə burada daha casarotlı addimlar atılmışdır".

1995-ci ildən otən müddət ərzində atılan casarotlı addimlərin, elde olunan nailiyətlərin kökündə nə dayanır? Hər seydan əvvəl qeyd etmək lazımdır ki, ulu öndər Heydar Əliyev 1993-cü ilde

Yarım əsrin 15 il

1995-ci il dekabrın 16-da keçirilən Ali Məclisin birinci sessiyasında bildirmişdik ki, bizim bir platformamız, Naxçıvan Muxtar Respublikasında inkişafın bir yolu var: bu-möhtərəm Heydər Əliyev yoludur. Ötən dövrlərdə bu yol Azərbaycanı, o cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikasını əsl inkişafa qovuşdurdu.

**Vasif TALIBOV,
Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri**

ali hakimiyətə qayıtdıqdan sonra 1969-cu ilda əsası qoyulan Azərbaycanın inkişafı və torəqqisi programının Naxçıvan Muxtar Respublikasında da tətbiqinə başlanmışdır. 1995-ci ilin dekabından eyni zamanda, dahi rehberimiz siyasi faaliyyətinin Naxçıvan dövründə, 1990-1993-cü illərdə işleyib hazırladığı Naxçıvanın qurtuluşu programının üzən illər regionun inkişafının in mühüm istiqamətlərini özündə eks etdirən quruculuq konsepsiyası özəksini tapmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında gedən quruculuq, abadlıq işlərinin, iqtisadiyyatda, mədəni həyatda, insanların güzəranlarında baş verən dəyişikliklərin kökündə bir tərəfdən Heydər Əliyev yolu, siyasi və nəzəri irsine sadəqət, ikinci tərəfdən isə düzgün idarəetmə dayanır.

Verilən tapşınqların, nezərdə tutulmuş planların vaxtında, hətta vaxtından da əvvəl və yüksək keyfiyyətə yərincə yetirilməsi dövlət idarəciliyinin mühüm istiqamətlərindən biridir. 85 yaşlı muxtar respublikamızın son 15 il ən manadə bir örnek, nümunədir. Naxçıvan Muxtar Respublikasında son 15 ilde aparılan quruculuq tədbirləri, iqtisadi və sosial sahadəki irəliləyişlər adılıkdan uzaq, möcüzəyə bənzəyən

həqiqətdir. Naxçıvanın son 15 ilini hətta vaxtılıcıkla dövrü kimi, sivilizasiyanın yüksək zirvəsinə çatmış Atabeylər, Elxaniler dövrünün Naxçıvanı ilə de müqayisə etmək olar, 5 min ildən artıq tarixa malik olan bu diyar bu gün özünün genclik və xoşbəxtlik çəğini ona görə yaşayır ki, muxtar respublikada ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi, iqtisadi və sosial kursu davam etdirilir. Senayədə, tikintidə, iqtisadiyatda, sosial hayatın bütün sahələrində analoq olmayan uğurlar ona görə qazanılır ki, Heydər Əliyev yolu nənə sabaha gedən hayat gəmisinin sükanı etibarlı allərdədir. Bu həqiqətdir, reallliqdir, gerçəklidir və bu həqiqətin, reallliğin fəvqündə yenidənqurmadan yeniləşmə müstəvisinə qədəm qoyan Naxçıvan görünür. Rahat, abad yollar, küçələri, gözoxşayan binalan, bağları, parkları ilə, müasir, eyni zamanda ötən minilliklərdən xəbər verən memarlıq inciləri ilə, qızılğullar gülüstənə dənən seyrəngahları, bağçaları ilə yeniləşən qədim, ulu, bu gün isə genç, cavan Naxçıvan...

Şair-publisist Elman Həbibin "Naxçıvanname" poemasından aşağıdakı misralara diqqət yetirmek yerinə düşer:

Bu mən görən küçə deyil,
Bu na küçə, nə dalındı?

V.Y.Talibovun "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin

Sərəncamı

Azərbaycan Respublikasında qanunverciyyin təkmilləşdirilməsi və sosial-iqtisadi inkişafın təmin olunmasında xidmetlərinə görə Vasif Yusif oğlu Talibov "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 yanvar 2010-cu il

Ele bil dünən olmayıb
Gördüyüümüz ağ yalandı.
Əyri-üyru dalanlıarda
İtib-batib nə qalıbsa,
Bir əzəmet qarşısında
Tarix özü qocalıbsa.
Yaşanmali bu günlüm
Gerçeyini yazaq gərek.
Bu mən görən küçə deyil,
Bu na küçə, nə dalındı?
Baxdım onun camalına
Gözlerimin qarşısında
Bir gözəllik dalğalandı
O zamanlar itirdiyim
Günler üçün nələr çəkdim
O illərdə nə bacardım?
O illərdə nələr ekdim?
Ele bil ki, tamam başqa
Bir ölkədə, bir yerdəyəm.
Uçuq-sökük bir şəhərdən
Nə əsər var, nə əlamət.
Başdan-başa bir gözəbbatı,
Başdan-başa bir tərəvət
Qurub-tiken o əlləre əhsən, alqış!
Hər gün burda yeniliyə
Bir canatma, bir axtarış
Tanimadım memlekəti
Yerin, göyün məhəbbəti
Bu şəhərə nur çılayır.
Gül-çəçəli xiyabanlar
İnsanlara gülümşəyir.
Əkin-biçin öz yerində,
Qurub-tikmək sexavətdi.
İndi gördüm gözərlimə,
Gözlerim də işqılındı,
Yurdum nurlu məməkətdi.
Qurub-tiken o əlləre
O gül açan əməllərə əhsən, alqış!
Hər gün burda yeniliyə
Bir can atma, bir axtarış.
Fikrin elə yönü yoxdu,
Geri qalsın, ya axşasın.
Kim yenilik görəmək istər,
Naxçıvanı soraqlasın.

Ardı 2-ci sahifədə

Əvvəl 1-ci sahifəde

Naxçıvanda 15 ildir ki, ekoloji saflıq, zənginlik illeri kimi təbiətin bioloji vərilişinin, təbiətin qanunlarına uyğun inkişaf yolunda böyük addımlar atılmışdır. Bu gün muxtar respublikada aparılan şəhər, qəsəbə, kənd quruculuq medeniyətindən həkəmən ekoloji tarazlığın gözənlənilmesi, onun daha da zənginleşdirilməsi ahəngdar şəkildə davam etdirilir. Naxçıvanın özü kimi, onun təbəti de yeniləşir.

Ekoloji zənginlik tekçə yaşlılıqlan artırmaqla ölçülüdür. Qədim şərəf müteffekkirlərinin belə bir keləmi var: "Müdrilik təbiətə həmahəng idarəetmededir". Təbiətin, ekologyanın zənginliyi sudan başlanır. Əger bu yoxdursa, gülzariq da tezlikle sehərə döñəcək. Naxçıvan kimi su səndan o qədər de yanımayan ve illik yağıntının miqdarına görə ölkədə axınçı yerde dayanan regionda ne qəder sututarlar, dəryaçalar, hövzələr yaradılmışdır. Eyni zamanda, tikilənlər yenidən bərpə olunur, inşası yarımcı qalanların tikintisi başa çatdırılır, yeni-yeni suvarma şəbəkələri yaradılır, nehəng irriqasiya sistemləri əsərə getirilir. Həle 41 il əvvəl 1969-cu ilde tikintisine başlanmış, sekkiz ildən sonra 1977-ci ilde istifadəyə verilən nehəng su hövzəsi—Arpaçay deryası ele texminen yaşı qəder qayıq üzü görməmişdi. Halbuki Arpaçay muxtar respublikanın üç rayonu—Şərur, Sədərək və Kəngəlli rayonları üçün bir heyət menbəyi, ruzi, dolanışq menbəyi. Son iller burada aparılan möhtəşəm işlərdən sonra deryaçaya yenidən heyata vəsiqə qazanmışdır. Əvvəller Naxçıvançay üzərində yaradılan su anbarının taleyi de uğurlu olmamışdı. Tikintisi uzun iller yarımcı qalan nehəng su anbarı mehz son 15 ilin quruculuq ünvanına çevrilənək Naxçıvanlılara en böyük hədiyyədir. Tesadüfi deyil ki, ümummilli lider Heydər Əliyev indi onun adını daşıyan su anbarının tikintisine hasr olmuş müşavirəde—2002-ci ilin avqust ayının 11-de demişdir: "Bu son illərdə Naxçıvanın rehberliyi və xüsusən Vasif Talibovun rehberliyi nəticəsində çox işlər görüldür. Naxçıvanın siması gündən-güne deyisir".

Bu gün böyük fəxrlı iftخارla demək olar ki, neça-neça belə nehəng su hövzələrinin yaradılması, yeraltı sulannı insanlann istifadəsinə veriləsi sayesində Naxçıvan sözünə asıl mənasında bolluq, bərəket diyanə qəvrilmişdir. Ona görə ki, su vəardır, torpaq vəardır, zəhmətkeş insan eļi vəardır. Bu gün tekçə Naxçıvan kəndliyi deyil, muxtar respublikada bütün idare və təşkilatların kollektivləri ekoloji zənginlik yaradır, bağ-bağça salır, yeni tingler ekir, arpa, buğda sepir, kartof, tərəvez yetişdirir. Boş torpaq niye qalsın? Bir halda ki, ekib-becərmək imkanı var! Çixışlarının birində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri demişdir: "Bizim imkanlarımız elde etdiklərimizdən qət-qət çıxdır. Bir halda ki, belə bir potensial var, niye bu imkan elden verilsin?"

15 ildir ki, belə bir istiqamət, belə bir dest-xətt götürürləb: muxtar res-

publika əhalisini öz yerli mehsullanımla temin edək. Ele bu istiqamətin ardıcılıqla həyata keçirilməsinin nəticəsidir ki, bu gün muxtar respublikanın bütün dükən-bazarları yerli mehsullarla doludur. Bu yolla hem torpaqlar mehsuldalar ekin dövriyyəsinə daxil edilir, keyfiyyətli, sağlam mehsullar yetişdirilir, eyni zamanda əhalinin meşgulluğu yüksəlir, en

inkişafi bütün sahələrde—sənayede, kənd təsərrüfatında, sosial-mədəni quruculuğda aydın görmək mümkündür. Çünkü bu uğurlar her bir naxçıvanlı aliesine xoş güzəranda, həyat və məsihətinə yenilik və yüksəlişdə, aile bündəsinə elave gelirlerde öz əksini tapmışdır. Meqsədönlü rehberliyin, doğma diyanımızın her bir güşəsinə sonsuz məhəbbətdən ya-

publikası Ali Məclisindəki görüşü zamanı demisidir: "Men məmənniyətə demək istəyirəm ki, Naxçıvanda işlər lazımi seviyyədə gedir. Vasif Talibovu bu vəzifəyə seçəndə mən onun çox xüsusiyyətlərini bilirdim. Amma o, çox genç idi. Da-xilən bir az fikirləşirdim ki, gəncliyinə görə belə de ağır, çətin olar. Ancaq o, səbüt etdi ki, Vətənəne, millətinə, xalqına sədaqətli olan adam yaşından asılı olmayaraq böyük işlər de görə biler".

Aydın məsələdir ki, son 15 ilde elde olunanlar asanlıqla başa gelməyib; geceli-gündəzlü axtarışların, gərgin zəhərətin, prinsipiallığın və dönməz siyasi iradənin sayesində yaradılıb. Bir sözə, doğma diyara, bu ele, obaya sonsuz məhəbbət və istekle xidmət etməyin sayesində zərrə-zərrə, damla-damlı əməle gelib, ərsəyə çatıb. Son 15 ilin qısa xronologiyasını nezərdən keçirək bir həqiqətin şahidi olurq ki, ele ilk günlərdən başlayaraq muxtar respublikanın bütün bölgələrində, bütün yaşayış məntəqələrində eżəmetli quruculuq işlərinə başlanıb. İnsanların her birinin qəlbində, ürəyində doğma Vətənə, onun bu qədim, ulu güşəsi olan Naxçıvana sonsuz məhəbbət, sevgi odu, istəyi realliga çevrilib. Dəzgah arkasında, tikinti meydancalarında, taxıl zəmərləndə, bağbağçalarada çalışan zəhmət adamları, təhsil, elm, mədəniyyət sahəsinin ziyanları—bir sözə, muxtar respublikanın her bir sakini öz işinin, öz peşəsinin ardınca getdi və tezliklə de hər kəsin əməyi, zəhməti öz bənnibəhrəsinə verməye başladı. Məhz bunun nəticəsində şəher və kəndlərimiz siması deyisdi, yeniləşdi. İlbəl insanların firavın yaşaması, işləməsi, təhsil alması, quruculuq təcrübələrinin genişlənməsi üçün saya-hesaba gəlməyen xoşmeramlı işlər görüldü. Bölgənin heç bir güşəsində nezərdən, dıqqətdən yayan sahə qalmadı. Ele sahə yoxdur ki, insanlar ondan behələnəsinlər. Hər ilin meqsədönlü tədbirləri iqtisadi, quruculuq, təsərrüfat, sosial inkişaf planları ardıcılıqla həyata keçirilir. Muxtar respublikada iqtisadiyyatın formallaşması meqsədilə elmi əsaslara səyənən idxl-ixrac siyasetinən həyata keçirilməsi nəticəsində istehsal yönümlü sahibkarlığın inkişafına, mehsul istehsalının artırılmasına, daxili bazannı əsasən yerli mehsullar hesabına təmin edilməsinə, yerli xammal və mehsullardan ağılla, düzgün və təsərrüfatlılıqla istifadə ilə güclü iqtisadi potensialın əsası qoyuldu. Eyni zamanda, mövcud dövlət müəssisələrinin gücünün artırılması, onların fealiyyətindən imkan dairesində semərəli istifade etməklə bərabər istehsal həyatının da ha da genişləndirilmesi de dıqqətdən yayınmadı. Bütün bu tədbirlərin nəticəsində isə yeni-neyi iş yerləri açılmış, meşəllik artmış, iqtisadiyyatımız güclənmiş, bütövlükde muxtar respublika əhalisinin həyat seviyyəsinin daha da yüksəldilmesi konsepsiyasının həyata keçirilməsi istiqamətində çox böyük işlər görülmüşdür.

Dahi rehber 1999-cu ilin oktyabr ayının 14-de Naxçıvan Muxtar Res-

başlıcası isə doğma torpağa, elə obaya, Vətənə xidmətin canlı nümunəsi hamiya örnək olur. Bir faktı qeyd etmek lazımdır ki, son 15 ilde muxtar respublikada yüz minlər ağac ekilib. Əksəriyyəti de meyve tingləridir. Meşe ehtiyatları 2 defədən çox artırılıb. Yaşlılaşdırma tədbirlərində iqtisadi tərefdən de əhəmiyyətli olan 500 hektardan artıq ərik, badam, şəftalı, qoz bağları salınıb.

Muxtar respublikanın bütün rəyonlarında sosial-iqtisadi inkişaf ona yönəldilib ki, elde olunan gelirler hər bir vətəndaşımızın həyat şəraitinə yüksəldilməsinə serf olunsun, məktebler tikilsin, sehiyyə, sağlamlıq, mədəniyyət ocaqları yaradılsın, quruculuq işləri yeni vüset alınsın. Bölgənin sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı həyata keçirilen bütün tədbirlər bu məqsədə xidmət edir. Əger öten 15 ilin quruculuq yekunlarının sehəfələrinə qısaca olsa nəzərdən keçirək, bunların canlı şahidi olarıq. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Naxçıvanda həyata keçirilen quruculuq işlərindən razılıqla bəhs edərək demişdir: "Bütün bu işlərin aparılmasında təşkilati və rehber rol oynayan Vasif Talibovun işini xüsusilə yüksək qiymətləndirirəm".

15 ildir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası, onun hər bir bölgəsi, kəndi, şəhəri, qəsəbəsi tərəqqi və inkişaf yolundadır. Bu sürətli tərəqqi və

rənan semərəli dövlətçilik fealiyyətin nəticəsidir ki, blokada vəziyyətinin çətinliklərinə baxmayaqaraq bu qədim diyar son 15 il ərzində qərinələrə, eslərə bərəber inkişafa nail olub. İnsanımızı bundan da gözəl sabahlara aparan estafet isə davam edir. Qazanılan ne varsa, hamısı ulu önderimizin ideyalarının ardıcılıqla həyata keçirilməsinə sədəqətin canlı nümunələridir.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev doğma Azərbaycanımız haqqında, Naxçıvan haqqında düşünür və deyirdi: "İstəyirəm ki, menim arzum, isteklərim, Azərbaycan dövləti haqqında, müstəqil Azərbaycanın geləcəyi haqqında və Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan haqqında planlarım, arzularım yerinə yetirilsin". Büyük fəxrlə, qürur hissi ilə deye bələk ki, öten 15 il ərzində dahi rehberin arzu və istekləri naxçıvanlılar tərefdən sonsuz məhəbbət həyata keçirilmişdir. Bu gün muxtar respublikanın hər bir sakini—fehləsi, kəndli, alimi, ziyanlı, qocası-cavani qazanılan uğurlarla fəx edir, qanuni vətəndaşlıq qürur duyur, bütün bu quruculuq tədbirlərini ulu önder Heydər Əliyev ideyalannın və arzularının Naxçıvan Muxtar Respublikasında çiçək açması kimi qiymətləndirir.

Dahi rehber 1999-cu ilin oktyabr ayının 14-de Naxçıvan Muxtar Res-

Bu işleri, Azerbaycanın esas ərazisindən ayrı düşmüş regionda, blokada neticesinde gediş-gelişin, mal-material gönderilməsinin çətin olduğunu bir ərazidə eldə olunan nailiyetləri yüksək qiymətləndirən ölkə rəhbəri cənab İlham Əliyev demişdir: "Siz Naxçıvanda işlərin düzgün qurulması, Naxçıvanın rəhbərliyinin, Ali Meclisin Sədri Vəsif Talibovun fealiyyəti neticesində bütün bu uğurlara nail olmusunuz. Azerbaycanın digər bölgələri de inkişaf edir. Amma size deye bilerəm ki, bu baxımdan Naxçıvan Azerbaycanda liderdir və ümid edirəm ki, siz gələcəkdə de liderliyi saxlayacaqsınız. Bunu-abadlıq, quruculuq işlərini, yeni binaların yüksək zövqlə, səliqə ilə, diqqətli tikiləsini Naxçıvana gələn hər bir vətəndaş, qonaq görür. Hiss olunur ki, bu işlər böyük məhəbbətə görülür. Bu da əsas şərtidir. Bəzən sual verirlər ki, uğurlu siyasetin əsas səbəbi nədir? Mən hesab edirəm ki, xalqa olan məhəbbətdir. Doğma torpağı olan məhəbbətdir. Əgər bu varsa, deməli rəhbərlidən olan şəxslər öz doğma xalqına ləyaqatla, məhəbbətə xidmət edirlər. Bu, Naxçıvanda var və bu məni çox sevindirir".

Naxçıvan Muxtar Respublikası əsasən aqrar bölgədir. Burada insanların böyük eksariyyəti kəndlərdə yaşayır və eley kənd təsərrüfatı sahəsində de çalışır. Ona görə de aqrar sektorun inkişafı, onun imkanlarının daha da genişləndirilməsi muxtar respublika rəhbərliyinin həmişə diqqətində saxlanılmış, kəndlər və orada yaşayanlar yüksək qayğı ilə ehətə olunmuşdur. Bu qayığının neticesidir ki, kənd təsərrüfatı məhsullarının artımı həmisi dinamik xarakter almışdır, ticaret sektorunda yerli məhsulların ümumi çekisi xeyli artmışdır. Başlıca diqqət bir da ona yönəldilmişdir ki, torpaqdan, kənd təsərrüfatından hasilə getirilen məhsullar tekce xammal şəklində bazara çıxarılmamasın, bu potensialdan səmərelə istifadə olunmaqla yeni-yeni sənaye yönümlü istehsal sahələri de yaradılsın.

Muxtar respublikamızın müasir tarixində son 15 il yəni intibah mərhəlesi kimi yadda qalıb. Zaman etibarı ilə o qədər de böyük olmayan bu müddət ictimai tərəqqi, iqtisadi inkişaf və sosial islahatlar yolunda ezmə addımlayaraq muxtar dövlət qismində əsaslarını gündən-güne dəha da möhkəmləndirir. Naxçıvan üçün mühüm nailiyetlər xarakterik olmuşdur. Son 15 ilde qazanılan uğurlar, nailiyetlər ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi sabitlik, inkişaf və tərəqqi yolu alternativsizliyini bir daha sübuta yetirir.

Otan 15 il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Meclisin Sədrinin məqsədönlü fealiyyəti neticesində, ilk növbədə muxtar respublikamızın hərəkəfi tərəqqisində mühüm amil olan ictimai-siyasi sabitlik qorunub saxlanılmışdır. Dəqiq müəyyənlaşdırılmış prioritətlər,

əlmi və tecrubi əsaslara söykənen fundamental qərarlar, muxtar respublika sakinlərinin manafeyinə uyğun reallaşdırılan sosial-iqtisadi siyaset, çevik idarəetmə mexanizmləri, mövcud imkanlardan əhalinin rıfahı namına maksimum istifade muxtar respublikamızın müasir tarixinin son 15 illik dövrünü səciyyələndirir. Muxtar respublikamızın paytaxtı Naxçıvan şəhərində olduğu kimi, rayonlarımızda, hətta en ucqar kəndlərimizdə belə neqliyyat-kommunikasiya sisteminin bərpası, elektrik enerjisi, rabitə, qaz, su təminatı kimi sosial məsələlərin həlli, müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi mədəni-intellektual yüksəlişə əsaslı zəmin yaratmışdır. Hazırda muxtar respublikada mövcud potensialı səmərelə istifade etməklə iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin inkişafına, istehsal müəssisələrinin fealiyyətinin daha da genişləndirilməsinə, ixracönümlü mehsul istehsalının stimullaşdırılmasına, yerli sahibkarlığın inkişafı yolu ilə əhalinin heyat səviyəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına, məşşəlliq səviyyəsinin, xüsusi ilə genclərin faydalı əmək məşğulluluğunu artırılmasına və ümumilikdə muxtar respublika iqtisadiyyatının dinamik inkişafına nail olunur.

Heyata keçirilən irimiqyaslı islahatların bir neticəsi de bundan ibarətdir ki, 15 il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası iqtisadi fealiyyət üzrə öz statusunu aqrar bölgədən sənaye regionuna deyişməklə yeni imic qazanmışdır. Artıq muxtar respublikada il ərzində istehsal olunan sənaye məhsulunun hacmi kənd təsərrüfatı məhsulunun hacmini orta hesabla 15,4 faiz üstəleyir ki, bu da ümumilikdə inzibati ərazişimizdə sənaye potensialının aparıcı mövqə qazandığını sübut edir. Əger 1995-ci ilde 26 adda sənaye məhsulu istehsal olunurdu, 2009-cu ilde muxtar respublikanın sənaye müəssisələrinə 225 adda məhsul istehsal olunur, başqa sözə, artım 8 dəfədən çox olmuşdur.

1995-ci ilən başlayaraq muxtar respublika iqtisadiyyatının əsas sahələrinin, o cümlədən sənayenin, tiqintinin, kənd təsərrüfatının, neqliyyat və rabitenin, sosial sektorun inkişafı istiqamətində aparılan məqsəd-yönlü siyaset mehsul istehsalının və göstərilmiş xidmətlərin həcmində artımında, əhalinin heyat səviyəsinin yüksələndirilən öz müsbət təsirini göstərməkdədir. Deyilənlər misal olaraq son 15 ilde makro-iqtisadi göstəricilərin dinamikasına nəzər yetirmek kifayətdir. 2009-cu ilde ümumi daxili məhsulun hacmi 1994-cü ilə nisbəten 23, adambaşına ümumi daxili məhsulun hacmi 19, sənaye məhsulunun hacmi 82, əsas kapitala yönəldilən investisiyalar 826, kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 7, neqliyyat sektorunda yük daşınması 16, poçt və rabitə xidmətinin hacmi 289, pərakəndə əmtəə dövriyyəsi 61, əhali göstərilən pullu xidmətlər 126, dövlət bütçəsinin hacmi 166, əhalinin gelirləri 31, adambaşına düşən gelirlər 26, orta aylıq eməkhaqqı

ise 208 dəfə artmışdır.

Diqqəti cəlb edən əsas məqamlardan biri ondan ibarətdir ki, son 15 il ərzində yaradılmış iqtisadi potensial və qazanılmış uğurlar muxtar respublikamızın yaradığı 1924-cü ildən 1994-cü ilədək-yəni 70 illik zaman məsafəsində eldə olunanları xeyli üstəleyir. Əger 1924-1994-cü illərdə muxtar respublikada 30 sənaye müəssisəsi fealiyyət göstəridi, son 15 il ərzində yeni istifadəye verilən istehsal müəssisələrinin hesabına onların sayı 13 dəfə artaraq 390-a, salınmış avtomobil yollarının uzunluğu 2 dəfə artaraq 1320 kilometrdən 2630 kilometrə, avtomobillərin sayı 53 faizdək artaraq 15 min 657-dən 23 min 932-ye çatmışdır. Kend təsərrüfatında ekin sahələrinin hacmi 41 min 102 hektardan 1,4 dəfə artaraq 59 min 200 hektar, taxil istehsalının hacmi 47 min tondan 2 dəfə artaraq 95 min tondan 5 dəfədən çox artaraq 37 min ton olmuşdur.

Müasir dönyada hər hansı bir inzibati əraziinin, dövlətin və ya muxtarıyyətin ümumi inkişafı yalnız ümumi daxili mehsul istehsalının hacmi ilə ölçülür. Çünkü bu göstərici ümumilikdə cəmiyyətin tərəqqisini deyil, yalnız iqtisadiyyatın yüksələşini xarakteriz edir. Bu baxımdan əhali gəlirləri, təhsil və sehiyyə sahəsindəki inkişafı özündə eks etdirən yeni göstərici-Cəmiyyətin inkişafı İndeksi əsas götürülür. Başqa sözə, təkçə iqtisadiyyatın deyil, bütün cəmiyyətin inkişafı xarakteriz olunur. Bu baxımdan yanaşsaq, son 15 il ərzində muxtar respublikamızda yeni təhsil və sehiyyə obyektlərinin inşası prosesinin yüksək dinamikası ümumilikdə cəmiyyətimizin tərəqqisi ilə bağlı müsbət meyilləri konkret faktlarla xarakterizə etmeye imkan verir. Belə ki, bu dövr ərzində Naxçıvan Dövlət Universiteti üçün 6 korpus, Naxçıvan Müellimlər İstítutu, Naxçıvan Özel Universiteti, Azerbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölmesi və onun elmi-tədqiqat institutları üçün binalar, 3 orta ixtisas məktəbi, 60 min 344 şagird yərlik 151 ümumtəhsil məktəbi, 9 uşaq bağçası, 16 məktəbdənənar müəssisə, 2 peşə tədris mərkəzi, 135 sehiyyə obyekti-xəstəxana, həkim ambulatoriyası, feldşer-mama məntəqəsi tikişlər və ya əsaslı şəkildə yenidən qurularaq istifadəye verilmişdir.

1994-cü ilə müqayisədə 2009-cu ilde əhali gelirlərinin hacmi 31 dəfədən çox artaraq 25 milyon 632 min manatdan 800 milyon 467 min manata, adambaşına düşən gelirlərin hacmi ise 26 dəfəyədək artaraq 78 manatdan 2003 manata çatmışdır.

Heyata keçirilən iqtisadi islahatların səməreliləyi, yeni istehsal müəssisələrinin istifadəye verilmesi məşşəlliq səviyyəsinin yüksələşməsinə, əhali güzəranının yaxşılaşmasına, aile bütçələrinin artımına səbəb olmaqla yanaşı əhali məskunlaşmasına, demografik vəziyyətə de öz təsirini göstərmişdir. Belə ki, son 15 il ərzində muxtar respublikada əhalinin

sayı 70 min nefer artmışdır.

Bütün bunlar neyin hesabına elde olunmuşdur? Böyük dövlət xadimi Heydər Əliyev siyasetinin, Heydər Əliyev yolunun davam etdirilmesi hesabına, Azerbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev bu amili yüksək qiymətləndirək demişdir: "Men çox memnunam ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının rəhbərliyi, Vəsif Talibov Heydər Əliyev siyasetini burada uğurla icra edir, onu davam etdirir və Naxçıvanın möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verir".

Naxçıvan Muxtar Respublikasının artan imkanları ilk növbədə insan kapitalına, onun sosial qayğılarının həllinə yönəldilib. Muxtar respublika son 15 ilde özünün iqtisadi, sosial inkişaf sürətine görə ölkənin regionları arasında hemiə lider mövqəde olub və bu liderliyi bugündə saxlamaqdadır. Neyin sayesinde? Əlibətə ki, gələcəyə istiqamətləmiş inkişaf programlarının qəbul edilib qısa müddətə və yüksək səviyyədə həyata vəsiqə alması, en müasir texnologiyaların tətbiqi, sahibkarlığın inkişafına destək verilmesi sayesinde.

15 il ərzində qurulanın, yaradılanların hamısı bu qədim, ulu diyarın mərd, emeksevər, elinə-obsinası ürəkden bağlı olan naxçıvanlıların geceli-gündüzli zəhməti sayesinde elde edilib.

2007-ci ilin oktyabr ayının 17-de Şərur Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının açılış mərasimində nitqində Azerbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev demişdir: "Azerbaycanın qədim torpağı olan Naxçıvan çox sürelə inkişaf edir və naxçıvanlılar ölkəmizin hərəkəfi inkişafına öz töhfəsini verirlər. Mən Naxçıvanın rəhbəri Vəsif Talibovun fealiyyətini xüsusi qeyd etmə istəyirəm. Onun fealiyyəti neticesində burada bu işlər görürlər və o da size arxalanır. Öz fealiyyəti ilə ulu önder Heydər Əliyevin tutduğu yolu Naxçıvanda davam etdirir. Bu, çox böyük nailiyyətdir".

Beli, rəhbərin uğuru ondadır ki, o ilk növbədə xalqa arxalanır, onun məhəbbətini qazanır və bu məhəbbət de gelecekde daha böyük nailiyyətlərin təməline çevirilir. Bir mahnida deyildiyi kimi:

Əlinle Naxçıvan qızıl don geyir, Ağ günler eşqinə gəye yüksəlir. Cavidim məzardan dikelib deyir -Bütün varlığını ele bağlısan, Qədim Naxçıvanın ezziz oğlusun.

Heydərin qelbindən işq, nur aldin, Yurdumun köksündə körpüler saldın. Ucalı şöhrətin, ucalı adın, Bütün varlığını ele bağlısan, Qədim Naxçıvanın ezziz oğlusun.

Şöhrətin sözə yox, emalındır, Yurdumun sevinci əllerindədir. Sən Vətən oğlusun, xalq seninlədir. Bütün varlığını ele bağlısan, Qədim Naxçıvanın ezziz oğlusun.

"Şərq qapısı"

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif TALIBOV: Keçilən yolun təhlili, ondan çıxarılan nəticəni və ötən hər il göz öünü gətirəndə əmin oluruq ki, ölkəmizdə Heydər Əliyev siyasi kursunun alternativi yoxdur və bu yol galəcəkdə daha böyük nəticələr əldə etməyimizə imkan yaradacaqdır.

Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının çoxesrlik inkişafında 1995-2010-cu illər xüsusi mərhələ teşkil edir. Bu, qədim tarixə malik olan Naxçıvanın inkişafının tərəqqidən intibahə qədər yüksək xəttə ucalan gedisatının yeni epoxasıdır. Xalqımızın ümummilli idarəti Heydər Əliyevin səslində düşmən işğalına məruz qalmadan xilas edilərək arazi bütövlüyünü qoruyub saxlayan Naxçıvan Muxtar Respublikası keçən esrin 90-ci illərinin evvəllərində xəsərdən, böhərəndən bərpaya, möhkəmənməye doğru çətin və müsaliyyətli bir yol keçmişdir. Görkəmləi dövlət xadimi Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasında gelecek böyük inkişafın möhkəmənəsəslərini yaratmışdır. Azərbaycanın hər yerində, o cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikasında baş verən sonrakı böyük inkişaf həmin etibarlı teməl üzərində ucaldılmışdır.

Naxçıvanın tarixinde xüsusi mərhələ teşkil edən 1995-2010-cu illər dövrü de ulu önder Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan müstəqillik və dövlətçilik kursunun bu regiondakı parlaq təcəssümüdür. Ölkəmiz Prezidenti İlham Əliyevin böyük uğurla həyata keçirdiyi regionlann inkişaf programının inkişaf göstəricilərindən biri olan yeni Naxçıvan Azərbaycanın son dövr yüksəlşisinin fəvvarədə dayanan möhtəşəm bir quruculuq abidəsinə çevrilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun ulu önder Heydər Əliyevin dövlətçilik ideyalarına sədəqəti, ardıcıl və yorulmaz fealiyyəti sayəsində regionda elde edilmiş mühüm nəticələr eslinde Azərbaycanın tərkibində yeni bir Naxçıvanı ərsəyə getirmişdir. Bu tarixi dövrün dövlət idarəciliyi, iqtisadi gedisat, medanı, hərbi, elmi-maarrifci mühiti ilə bağlı yenileşmə və inkişaf xüsusiyyətləri xüsusi olaraq araşdırılıb öyrənilmək üçün zəngin material verir. Bu tarixi dövrün tədqiqi edilib ümumiyyətdən hem de gelecek inkişafın ana xəttlərini, asas meyllərini müəyyən etmek baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Naxçıvan Dövlət Universiteti-

tində "Yeniləşən Naxçıvan: inkişafdan intibahə" mövzusunda keçirilmiş elmi konfrans bu cəhətdən mövcud zəruriyi eks etdirən birinci mühüm elmi addımdır. Elmi konfransı giriş sözü ilə açan Naxçıvan Dövlət Universitetinin rektoru, akademik İsa Həbibbəylinin qeyd etdiyi kimi, 1995-2010-cu illeri Naxçıvan Muxtar Respublikasında hərəkəli inkişafın yeni yüksəlşən dövrü, yaxud da çətin blokada şəraitində intibah yaratmağın mümkinlüğünün isbatı mərhəlesi, dövlət idarəciliyinin Naxçıvan modelinin formalasdırılması illeri kimi xarakterize etmək mümkündür. Akademik İsa Həbibbəyli bu tarixi mərhələni eyni zamanda, Naxçıvan Muxtar

Yeniləşən Naxçıvanın elmi təqdimati

sında elm sahəsində həyata keçirilən tedbirlərdən və qazanılan nəticələrdən danışmışdır. Məruzəçi Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin rəhbərliyi ilə apanlan məqsədyönlü elm siyasetinin özünməxsusluqları və nəticələrini əsaslı şəkildə təhlil etmişdir. Məruzəde AMEA-nın Naxçıvan bölməsinde və Naxçıvan Dövlət Universitetində, regiondakı digər elmi kurumlarda elm sahəsində elde edilmiş uğurlan respublika məqyaslı göstəricilər müqayisə etməklə qazanılan nailiyətlərlə real qiymət verilmişdir.

Naxçıvan Dövlət Universiteti iqtisad fakültəsinin dekan müavini, iqtisad elmləri naməzədi, dosent Müsilüm Cabbarzadənin

"Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafı nəticələr və perspektivlər" mövzusundakı məruzəsində Azərbaycan iqtisadiyyatının özünməxsus yenə olan Naxçıvan iqtisadi modelinin mahiyyəti elmi cəhətdən əsaslandırılmış, konkret nəticələri göstərilmişdir. Məruzəçi yeniləşmə mərhələsini yaşayış Naxçıvandakı intibah proseslərində regiondakı quruculuq hərəkatının, iqtisadi yüksəlşin rolu on məvqyəyə çəkmüşdür.

YENİ NAXÇIVAN İNKİŞAFDAN INTİBAHƏ

PROQRAM

NAXÇIVAN 2010

ve hadisələrini elmi şəkilde təhlildən keçirmişdir.

Konfransda "Mədəni inkişafda intibah" mövzusu ilə çıxış edən universitetin tərtib İşləri üzrə prorektoru, filosof elmləri doktoru, professor Məmməd Rzayev 1995-2010-cu illərdə Naxçıvanda mədəniyyət sahəsində intibahə aparan yüksəlşin təbii gedisatını qabarıq şəkildə nəzərə çarpmışdır. Elmi işlər üzrə prorektör, AMEA-nın müxbir üzvü Veli Hüseynov isə "Beynəlxalq eməkdaşlıq və elmi əlaqələr" mövzusundakı məruzəsində Naxçıvan Muxtar Respublikasının region dövlətləri ilə qarşılıqlı eməkdaşlığı, elmi-mədəni və iqtisadi əlaqələr sahəsində eldə olunan müvafiqiyətlərin inkişaf dinamikasını konfrans iştirakçılarına təqdim etmişdir.

Konfransda qədim Naxçıvanın yeni dövr tarixinin xüsusi mərhəlesi olan son on beş ilin ayri-ayrı istiqamətlər üzrə inkişafının əsas yekunları və regionun gelecek perspektivləri elmi cəhətdən əsaslandırılmış şəkildə ümumiyyətdənmişdir. 1995-2010-cu illəri eks etdirən slaydların nümayiş etdirilməsi konfransda səslənən mülahizələri və təqdim olunan faktları əyani şəkildə tamamlamışdır.

Böyük iftخار hissi keçirir ki, doğma diyanımızda apanlan tikinti-quruculuq, yeni binalann fasad və daxili quruluşun müasir konstruksiya asasında yenidən qurulması Naxçıvan şəhərini daha da gözəlşədirir. Bugünkü Naxçıvana nəzər salsaq görər ki, şəhərdə tikilən inzibati, ictimal yaşış binaları, emal və istehsal müəssisələri müxtəlif layihələr asasında həyata vəsiqə alır. Tikinti-memarlıqda bu da başlıca şərtlərdən biridir ki, şəhəri təkcə yaraşlı binalar tikmekle deyil, hem də onları düzgün yerləşdirməkən gözəlşədirmək olar.

Bütün bunları həyata keçirmək üçün böyük zəhmət sərf olunur. Muxtar respublikanın nail olduğu sosial-iqtisadi inkişaf son illərdə Naxçıvan şəhərində onları belə obyektiñ ha-

yata vəsiqə almasına imkan verib. Doğma yurda canıyanlarlaşıdan, onu daha gözəl görmək isteyindən get-gedə həcmi və coğrafiyasını genişləndirən belə tədbirlər hesabına doğma

İldən-ilə gözəlləşən ulu yurdum

diyariyimizin hüsni dəha da gözəlşir, qədimliklə müasirlik Naxçıvan şəhəri ilə yanaşır, onun ən ucqar dağ və sərhəd yaşayış məntəqələrinə yeni görkəm bəxş edir.

Şəhərimizin en gözəl ünvanına çevrilməli Heydər Əliyev prospekti boyu sıralanan bir-birindən gözəl tikililərə baxdıqca qurur hissə duyurursun. Ele şəhərimizin digər ucqar ünvanları da yeni görkəm alıb. Müasir arxitektura üslubunda həyata vəsiqə alan, yenidən qurulan bu binalar Naxçıvanın inkişaf və tərəqqisindən soraq verir. Blokada şəraitində yaşayışın bir memlekətin bele inkişaf və tərəqqisi isə təkçə yerli sahələr deyil, buraya digər yerdən gelən qonaqları da təcəccübəndir ki, qısa müddət erzində belə gözəlliyyət qoşub.

Bu gözəllik rayon mərkəzlərini də ağışuna alıb. Hər il həmin ünvanlarda müxtəlif idarə, müəssisə və təşkilatlarda çalış-

şanlar üçün normal iş şəraiti yaratmaq məqsədi ilə inşa edilən obyektlərin sayı getdikcə artır. Bu obyektlərdən yeni iş yerleri açılır. Bu da muxtar respublikada əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə öz müsbət təsirini göstərir.

Eyni sözləri kənd və qəsəbə yaşayış məntəqələri haqqında da demək olar. Bir vaxtlar heç kimin ağlına belə gəlməyən ən ucqar dağ kəndlərdə, sərhəd yaşayış məntəqələrində tikilən yeni məktəb və səhiyyə ocaqları, kənd mərkəzləri diyanətinin her bir guşasına göstərilən qayğıdan soraq verir. İnsanların doğma yurd yerlərinə məskunlaşması, en qiymətli servət olan torpaqlardan somərəli istifadə etməsi, mehsul bolluğu yaradılmasına köməyini əsir-gəməməsi məhz bu qayğı ilə bağlıdır. Belə qayğı artıraq insanların gün-güzərəni da xeyli yaxşılaşır.

Melliorasiya və irriqasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi,

yol infrastrukturun yeniləşdirilməsi istiqamətində görülen işlərdən de geniş dənəşmiş olar. Ötən ilin avqust ayının 3-4-de muxtar respublikaya səfəre gələn ölkə başçısı İlham Əliyev bu işlərə çox yüksək qiymət verərək demişdir: "Naxçıvanın çox geniş quruculuq, abadlıq işləri aparılır, şəhər gözəlşir, yeni binalar tikilir, köhnə binalar təmir edilir. Bir sözə, hər bir Naxçıvan sakını elde edilmiş bu uğurlarla haqlı olaraq fəxr edə bilər. Mən bütün naxçıvanlıları bu böyük uğurlarla münasibətə təbrik etmək istəyirəm. Naxçıvanın rəhbərliyinə və Naxçıvanın rəhbəri Vasif Talibova öz minnetdarlığı bildirmək istəyirəm".

Biz naxçıvanlılar nail olduğunu bəşirli günlərə fəxr edirik. Qurur duyuşur ki, belə bir diyarda tikilərlər, qurulanlar bizim, gelecek neslin sərvətidir. Onları qorumaq hamimini vətəndaşlıq borcuna çevriləmidir.

Aydın QOÇƏLİYEV
taqəußdu

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif TALIBOV: Naxçıvan təkcə tarixin və əcdadlarımızın deyil, həm də ulu öndərin bizi qıymətli əmanətidir. Muxtar respublikanın etibarlı müdafiəsi yalnız hərbi-siyasi vəzifə deyil, həm də onun sosial-iqtisadi qüdrətinin artırılması, adamlarının həyat şəraitiinin yaxşılaşdırılmasıdır.

Üçüncü çağış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Meclisinin sekizinci sessiyasında Ali Meclis Sədrinin geniş, dörn təhlilə asaslanan məruzəsini dinişdikcə Naxçıvanın 2009-cu ildəki qaynar monzəsi bir daha gözərlər öndən canlıdır... Sessiyada daha bir süretli inkişaf və tərəqqi illinə yekun vuruldu. Aydim oldu ki, 2009-cu il özündən ovvalı illəri da üstələyib. Ham iqtisadi-sosial, ham da digər sahəlerde. Daha doğrusu, şümuruzdakı yeniləşmə, yurd yerlərinə bağlılıq bir qədər de möhkəmləndib. Belə inkişafı gördükcə bu yerin sakını olğanından öyünməyo, qürurlanmaya hilmirsən.

Ali Macis Sedrinin derin mazmumu moruzesinde aks olunalar bir jurnalist, bir yazı adamı kimi de diqqetimi silkeledi, düşünmeye vadar etti. Dündündüm ki, uğurlarımızın göstericisi olan sadalanan rəqəmlər heç də göründən düşməyib, reallıdır. Rəqəmlərin arxasında gərgi fiziki zəhmət, onun arxasında isə böyük təşkilatlıq qabiliyyəti-ağlı, zəka dayanır. Deməli, ham də təbii olaraq fikirfəsdim ki, o yerdə votənə, yurda bağlı es! rehber vardırsa, o zaman hayatın mecrası da düzgün istiqamət yonelir, insanlar yoldan sarpmır, sözle işin vəhdəti temin edilir, nizam-intizam şüurlu olaraq varlığımıza hakim keśilir. Bütün bunlar isə sərətli inkişafə gedən yoluñ başlıca şartıdır. Çalışmaq və yene də çalışmaq bugünkü, heyətmizin alternativsiz qayasıdır. Atalar yaxşı deyib: Halva-halva demekle ağız şırın olmaz. Gerak arzusunda olduğum məqsədə çatmaq üçün qol çırmayıb iş görəsan. Yaxşı ev şəralı yaratmaq, yaxşı yemak, yaxşı geymək, məməlkə sahib olmaq indiki hayatımızda xayal deyil, gerçəklidir. Bu gerçəlik isə alın təri ilə, halal, doğru, düzgün zəhəmatin sayasında mümkünür. Halallığa söylenməyen qazanc "sahibinə" nəsə vere bilməz, eksiñe, onu şirniyidir yanıldır, qec-tez üçurunu yuvalandırıra.

Ən yeni tariximizdə isə xalqımızın artıq böyük liderinin Heydər Əliyev varlığının, onun derin zəkaya söylenən siyasi kurşunun beharlarını görməkdədir. Heydər Əliyev siyasi kursu hazırda güclü, iradəli Prezident İlham Əliyev tərəfindən çox böyük inamla davam etdirilir. Bu siyasetin parlaq işığı isə müxtar respublikamızın qaynar heyatının sözmez mayığına çevrilib. Düşünürsən ki, bu siyasetin sükanı qədimliyinən sözmez mayığına çevrilib. Düşünürsən ki, bu siyasetin sükanı qədimliyinən sözmez mayığına çevrilib.

Şərhə ehtiyac yoxdur. Sadalanan rə-

qəmlər ilən-ilo reallaşan sürətli inkişafın göstəricisidir. Həm de muxtar respublika sakinlərinin maddi durumunun yüksəlməsini təsdiqləyen bir göstəricidir.

Başqa bir misal, Sessiyada sanaye sahnesinde aqanlı islahatlardan, yeni la-yihelerden de ürekaen fakt ve roqemler seslenmişdir. Söylenilmiştür ki, 2009-cu ilin öten dövrü ərzində 184 milyon 590 min manatlıq sanaye məhsulü istehsal edilmişdir. Bu, ondan avvelki ilin öten dövrü ilə müqayisəde 21 faiz coxlaşdır. İstehsal edilən sanaye məhsulunun 84

senaye müessiseleri ölkemizin gücünün, qüdrotının göstericisi olmaqla beraber, hem de yeni iş yerleri, insanlarınımızın ruz manbeyidir.

Sessiyada hərbi quruculuqdan dan behs olmuşdur. Bu gün ulu öndərimiz Heydor Əliyev tərəfindən əsası qoyulan güclü Azərbaycan ordusu dövlətimizin xalqımızın bir nömrəli dayağıdır. Bu Naxçıvanımıza da addır. Düşmənə özü bəüz dayanan muxtar respublikamız vaxtınilə anğır günlərini yaşıyib. O vaxt on dumuz yox idi. İnsanlar qorxu, təla-

çox dayanmaq istərdik. Adından da
göründüyü kimi, kondilimizdə inşa
olunan və yeri idarəciliyin esas ünvanı
sayılan bu cür tikillər muxtar respublikam-
ızıza maxsus bi yenilikdir. Hem də
hayatımıza möhkəm daxil olaraq özünü
tosdqılıyan bir yenilikdir. Indi artıq ekşor
kənd yaşayış məntəqələrində beş in-
zibati binalar vardır. Bunun esas üstünlüyü
odur ki, kənd sakini, torpaq mülkiyyəti
yapıcı artıq bu və digər iş üçün müxtəlif
ünvanlara ayaq döymür. Çünkü ona lazım
olacaq her bir təşkilat, o cümlədən icra
nümayəndəliyi de, belediyye de, bayarlıq
mentəqəsi de, kitabxana da, sahə
müvekkili de, bir sözle, hamisi kənd
merkezindədir. Hər bi kənd merkezin-
dəki iclas salonu iso müxtəlif mövzulu
tədbirlərə ev sahibliyi edir. Şahidi olurq
ki, kənd camaati bu cür inzibati mer-
kezələrin xidmətindən rahatlıqla beh-
əralanır və onu idəya mülliətlərinə, onu
araşa-ərsəye getirənləre minnətdarlıq
hisslerini ürek dolusu bildirirler.

Muxtar respublikamızda her bir sahanın inkişafına, yenilikmesine ciddi_EQ_ yetirilmiştir. O cümlədən, daha çox ehalinin məşğul olduğu aqrar bölməye de, 2008-ci il sentyabr ayının 17-de qəbul olunmuş "2008-2015-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında ehalinin erzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Programı" muxtar respublikamızda kənd təsərrüfatı məhsullannın artırılması sahəsində yeni istiqamətlər müəyyənləşdirilmişdir. 160 milyon manatlıq kənd təsərrüfatı məhsulu istehsal edilmişdir ki, bu da evvelki müvafiq dövrlə müqayisədə 12 faiz artım deməkdir. Kənd adamlarına göstərilən dövlət dəstəyi onların torpaqla onuya yiyətən olan inamlarını qat-qat artırmış, en yaxşı heyat tərzinin mehz halal zehmetdən olduğundan bir daha təsdiqlemiştir. Artıca şahidiyik kli, torpaq öz sahibini tapmışdır. Torpağa sahiblik işsə sözün eşi manasında yurda, el-obaya sahiblik deməkdir.

Tesəvvür edin, bir müddət avvel İsatəbili qaz haqqında belə düşünmək, fasiləsilə enerjiyə sahib ola bilmək biz naxçıvanlıların bolxə də heç aqına galmırırdı. Amma inidl.. Fikir və düşüncəmizdən uzaq düşən xeyallar belə artıq gerçəklişib. Naxçıvandın tutmuş en ucqarlaradək, her yerde təbii qaz şöleñen, elektrik işıqları barəy vurur. Geniş, abad yollanımız, nəhəng tikintilərimiz, park və xiyanabalarımız, yüzlərə yeni yaşlılıq zolaqlarımız göz oxşayı... Budur, 2010-cu ilə qədəm qoymuş Naxçıvanın mənzərəsi 2009-cu il muxtar respublikamızda nə qədar yeniliklər bəxş etdi, nailiyyətlərin sayını qat-qat artırırdı. Yaşadığımız 2010-cu ildən isə daha çox yeniliklər gözleyirik. Bu il ham da Naxçıvanda yeniləşmə ilə elan olunub. Tam əminlik ki, cari il təkəc iqtisadi, sosial-mədəni həyatımızı deyil, özümüzü də, şurə və düşünçərimizi də yenilədirecək, daxilimizdən baş qaldırı biləcək laqeydiyi, təbəlliyi ver galmışaçanırdı.

Fərəc FƏRƏCOV
Naxçıvan MR Ali Məclisinin deputatı
Naxçıvan MR-in öməkdar jurnalisti

Bu diyarda tikilənlər, qurulanlar gələcək nəslin sərvətidir

faizi özel sektörün payına düşmüştür.

Senaye sahibinden danişan Ali Məclisin Sedri demişdir. "Təcrübə göstərir ki, yerli istehsalın inkişaf etdirilməsi daxili bazarnın qorunmasında, xaricə valyuta axınının qarşısının alınmasında və idxləndən asılılığının azaldılmasında mühüm rol oynayır. Mehəz bu amil asas götürürlərək yeni sənaye müəssisələrinin yaradılması istiqamətində tədbirlər 2009-cu ilde de davam etdirilmişdir. Bunun nəticəsidir ki, 2009-cu ilin ötan dövrü ərzində muxtar respublikada iqtisadiyyatın bütün sahələrində dövlət texniki, maliyyə və innovasiya destəyi ilə 93 layihə üzrə istehsal və xidmət obyektləri istifadəye verilmişdir. Hazırda iqtisadi fealiyyətin müxtəlif sahələrində 34 layihə üzrə, o cümlədən minik avtomobilin istehsalı, cement, mebel, metal profil, metal boru və digər bu kimi istehsal sahələrinin yaradılması istiqamətində işləmə davam etdirilir".

Dıqqet yetirin, hazırda 34 sanaye
layihesi üzre iş apanır. O qədər da bö-
yük olmayan muxtar respublikamızda
təkəcə sanaye istiqamətində bu qədər
layihənin gerçəkləşdirilməsi sözün eş-
menasında möcüzədir, qəhrəmanlıqdır.
Yadımızca 15 il öncəni, yaxud da ele so-
vet dövrünü salsaq gərəkik ki, təkəcə bincə
istehsal müəssisəsinə tikkim üçün illərə
vaxt örtüdü. Demək, bu günümüze qədər
dövrlər arasında yerlər gələr fərdi-

İçində idilər, neinki qurub-yaratmağa, nə-
ce deyerlər, çöpü çöp üstünə qoymağa
da alları qalmırdı.

Hazırda İsa menzərə tam başqadır. Söz yox ki, həmin düşmən düşmənliliyə qalır. Amma əsas fərq odur ki, indi digər erazilərimiz kimi, Naxçıvan da eyni müasir silah-sursatla təmin edilmiş qüd-rətli Azerbaycan ordusu tərefindən qorunur. Muxtar respublikamızda orduımız arxalanan en ucqar kənd sakinləri belə düşməndən qorxmadañ, çəkinmedən ekib-becarır, qurub-yaradırlar. Arxayındırlar. Bilişir ki, arxalarında düşmənə hət-tan tutarlı cavab verməyə qadir olan və Ali Baş Komandanın emrinə müntəzir dayanan Azerbaycan ordusu vardır.

Sessiyada seslenen başqa bir mövzuya nəzer salaq. Belə ki, Ali Məclisin Sənət məruzasında tikinti-quruculuq işlərində geniş yer almışdır. Qeyd etmişdir ki, yola saldıdığımız ilde müxtar respublikada tikilmiş və ya esaslı təmir edilmiş 705 müxtalı teyinatlı obyekt istifadəye verilmişdir. Diqqət yetirin, na qədər böyük rəqəmdindir. Dildə çox asan seslenən bu rəqəmin arxasında nə qədər böyük zəhmət durursa ondan da artıq təşkilatçılıq məhərəti, idarəciliğin qabiliyyəti dayanır.

Maruzədə göstərilib ki, 2009-cu ilde kend markezlarının tikintisi davam etdirilmiş, 12 yeni sözügeden obyektlər təhvil verilmişdir. 65 yaşayış binasında təmir və bərpə işləri aparılmışdır.

Kend merkezleri etrafında bir qədər

ŞƏRQ QAPISI

Baş redaktor:
RABİL KƏTANOV

**Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan s. Təbriz küçəsi, 1
Telefonlar: Mosul katib: 45-62-4
Söhələr: 45-81-44, 45-51-18
Müxbirlər: 45-75-21
Faks: 44-52-52**

Qeydiyyat №: 575

*Əlyazmalara cavab verilmə
və onlar geri qaytarılmışdır*

Nömrəyə məsul: Ülkər Əliyeva

*Qızılat redaksiyanın kompyuter markazında yığılb, sahifelerini
və "Əcəmi" NPB-də offset üsulu ilə çap olunmuşdur.*

Tiraj: 3700. Sıfırış № 49